

Prednison

Název léku: Prednison

Zařazení: kortikosteroid

Účinek: středně silně účinný kortikoid, který tlumí tvorbu, uvolňování a aktivitu endogenních mediátorů zánětu zahrnující prostaglandiny, kininy, histamin, liposomální enzymy a systém komplementu; modifikuje imunitní odpověď organismu.

Indikace: endokrinní poruchy (substituční terapie při primární nebo sekundární insuficienci kůry nadledvin), onemocnění pojiva, revmatická onemocnění, alergické a zánětlivé procesy, respirační onemocnění, hematologická onemocnění, neoplasmata, suprese imunity, roztroušená skleróza, některé edématózní stavy, nemoci GIT a další (viz SPC).

Kontraindikace: systémové mykotické infekce; podání živých virových vakcín; idiopatická thrombopenická purpura.

Způsob podání: perorální; dávkování se liší podle indikace; pohybuje se ve velkém rozmezí od nejnižších dávek v dlouhodobé léčbě k pulzní terapii krátkodobými vysokými dávkami; dává se 1-4x denně, někdy ob den.

Interakce: při užívání kortikoidů lze očekávat interferenci s řadou laboratorních vyšetření (Glc v moči, sérová hladina cholesterolu, draslíku, T₃ a T₄, zkreslení výsledků při kožních testech – suprese); interakce s léčivy – viz SPC.

Nežádoucí účinky: viz SPC; dlouhodobé podávání kortikoidů může mít ulcerogenní efekt na GIT; tlumí hypothalamicko-adrenální osu, nutno mít na vědomí při vysazování; rezistence vůči infekcím je nižší (imunopresivní efekt); hojení ran může být prodlouženější; při podávání kortikoidů je vyšší riziko vzniku osteoporózy.

Upozornění: těhotenství – kategorie C; při dlouhodobém podávání dětem je nutno sledovat změny v růstu; u seniorů postačuje obvykle nižší dávkování. Před nasazením systémových kortikoidů je nutno znát laboratorní parametry, během terapie monitorovat hyperglykémii, hypokalémii a hypokalcémii; podávání kortikoidů může maskovat hypoglykémii.

Edukace pacienta/rodiny:

- Užívat léky ve stejnou denní dobu (obvykle v ráno do 9. hodiny) spolu s jídlem (pokud nejsou tablety retardované, lze je i rozdrtit a podávat s tekutinou); další dávky v průběhu dne pak podle rozpisu.
- Pokud můžeme ovlivnit stravu, je vhodné doporučit omezení soli a tučných jídel a upozornit pacienta na zřejmé zvýšení chuti k jídlu a nárůst hmotnosti – doporučit pravidelné vážení; měsíčkovitý tvar obličeje a centrální typ obezity je obvyklou součástí nežádoucích účinků při této dlouhodobé medikaci s vyššími dávkami.
- Dbát zvýšené hygieny, aby se předešlo infekcím (pacient je stále mírně imunokomprimovaný); vyhýbat se pacientům s přenosnými virovými infekty (neštovice, spalničky).
- Při vakcinaci by se neměly aplikovat živé oslabené virové vakcíny.
- Lék nelze náhle vysazovat, dávka se musí snižovat postupně (asi o 5 mg denně); pacient by měl nosit kartičku s informací o užívání tohoto léku.
- Před každým chirurgickým výkonem upozornit na tuto dlouhodobou medikaci, stejně tak před jakoukoliv imunizací nebo kožními testy.
- Upozornit pacienta na možné výkyvy nálad.

- Možný zvýšený výskyt akné a zarudnutí kůže – věnovat se více péči o kůži a předcházet možným podrážděním kůže.
- Na závažné nežádoucí účinky upozornit lékaře (kromě již výše uvedených to může být i svalová slabost, anorexie, GIT obtíže, měsícovitý obličej, retence tekutin, otoky dolních končetin, změny hmotnosti, krev ve stolici, zbarvení moči, vaginální mykózy, změny vidění, nepravidelná menstruace atd.).